

Keskkond on oluline

Elame keerulisel ajal. Euroopa Liidus on käimas rohepööre. Meil Eestis on valmimas kliimaseadus.

IMRE LEETMA

Eesti Betooniühingu esimees

Kahjuks on suures rohepööramise hoos osa aktiiviste vankrit lausa kummuli pööramas. Õnneks paneb reaalne elu paljud sellised uitmõtted oma raamidesse.

Sarnane lugu paistab juhtuvat ka betoonehitusega. Kui kõigepealt levitati arvamust, et betoon on kõige kurja juur, mille asendamine ehituses puiduga päästab maailma kliimakatastroofist, siis tegelikult on selge, et isegi kui puit saaks asendada kiviehitust, poleks selliseid koguseid puitu kuskilt võtta.

Viimased uudised räägivad sellest, et võib-olla polegi betoon nii suur paharet, kui seni arvatud on. Nimelt seob betoon enda eluea jooksul tohutud koguses CO₂ eriarvamusi on numbrite, protsentide osas. See teadmine (CO₂ suur sidumisvõime)

võimaldab edaspidi betooni tema eluea jooksul veel palju efektiivsemalt süsinikku siduma panna – nüüd, kus me seda teame.

Seega, kiviehitusest pole pääsu. Midagi sobivamat nii hoonete kui ka taristu ehitamiseks pole inimehitus välja mõelnud.

Küll aga saame rääkida, mida on Eesti betoonisektor suutnud viimastel aastatel ära teha, et enda keskkonnajälge vähendada.

Paljud meie valdkonna ettevõtted on asunud süsinikujalajälje/keskkonnapõhise küsimustega tegelema.

Kõik algab tsemendist. Klinkrit meil teatavasti alates 2020. aastast ei toodeta, mis omakorda vähendas kogu Eesti süsinikujalajälge poole miljoni tonni võrra aastas. Samas osaleb Heidelberg Materials Kunda tehase kontserni laiapõhjalises uurimis- ja arendustöös, kuidas vähendada tsemendi tootmisel eralduva CO₂ hulka. Selleks toimusid Kundas tööstuslikud katsed kohaliku savi kaltsineerimiseks. Samuti uuriti Kundas ja Tallinnas võimalusi asendada mingi osa klinkrit vulkaanilise tuhaga. Kõik need uuringud ja katsed loovad uusi võimalusi väiksema CO₂ sisaldusega tsemendite tootmiseks rahvusvaheliselt.

Ka praegu Kundas toodetavate tsemendite hulgas on juba hoopis väiksema CO₂ jalajäljega tsemente – ehitus- ja komposiittsement.

- Betoonisegu tootjad püüavad paremini tootmisjäätke ära kasutada, juurutades vee ringlussüsteeme ja täitematerjalide taaskasutamist.
- Betooniühenditootjad ehk meie majatehased on juurutamas tootmises vee ringpuhastussüsteeme, roheelektri kasutamist jne. Valminud on esimesed 15% väiksema süsinikusisaldusega katsepaneelid.
- Järjest lisandub betooni ettevõtteid, kes on enda toodetele hankinud rahvusvahelised keskkonnadeklaratsioonid, EPD-d: Bauroc AS, E-Betooni element OÜ, Framm AS, Heidelberg Materials Kunda AS, TMB Element OÜ jt.

Betooniühing on mitmes valdkonnas olnud keskkonnaküsimustes sektori eestkõneleja suhtluses riigi, kohalike omavalitsuste, kolmanda sektoriga. Olgu see siis kliimamuutuste temaatika, Rail Baltic, Transpordiamet, Tallinna linnavalitsus jne – betoonisektori huvid ja õigused on Eesti Betooniühingu kaudu hoitud.

Väga oluline on betooniühingu kaasalöömine Eestis toodetud ehitusmaterjalide süsinikujalajälje (eriheite) andmebaasi koostamisel. Andmebaas on oluline sisend ehitiste kogu elukaare jalajälje arvutamiseks. Samuti on plaanis Eesti betoonidele enda süsinikukalkulaatori loomine.

Ning lõpuks: oleme hakanud laiemalt tutvustama keskkonnaküsimusi, mis puudutavad tsemendi, betooni ja kiviehituse sektorit, nii oma valdkonna inimestele kui ka laiemale avalikkusele trüki-, online-meedia, aga ka sotsiaalmeedia kaudu: Facebook, Instagram, YouTube. Ka see töö jätkub. **E**

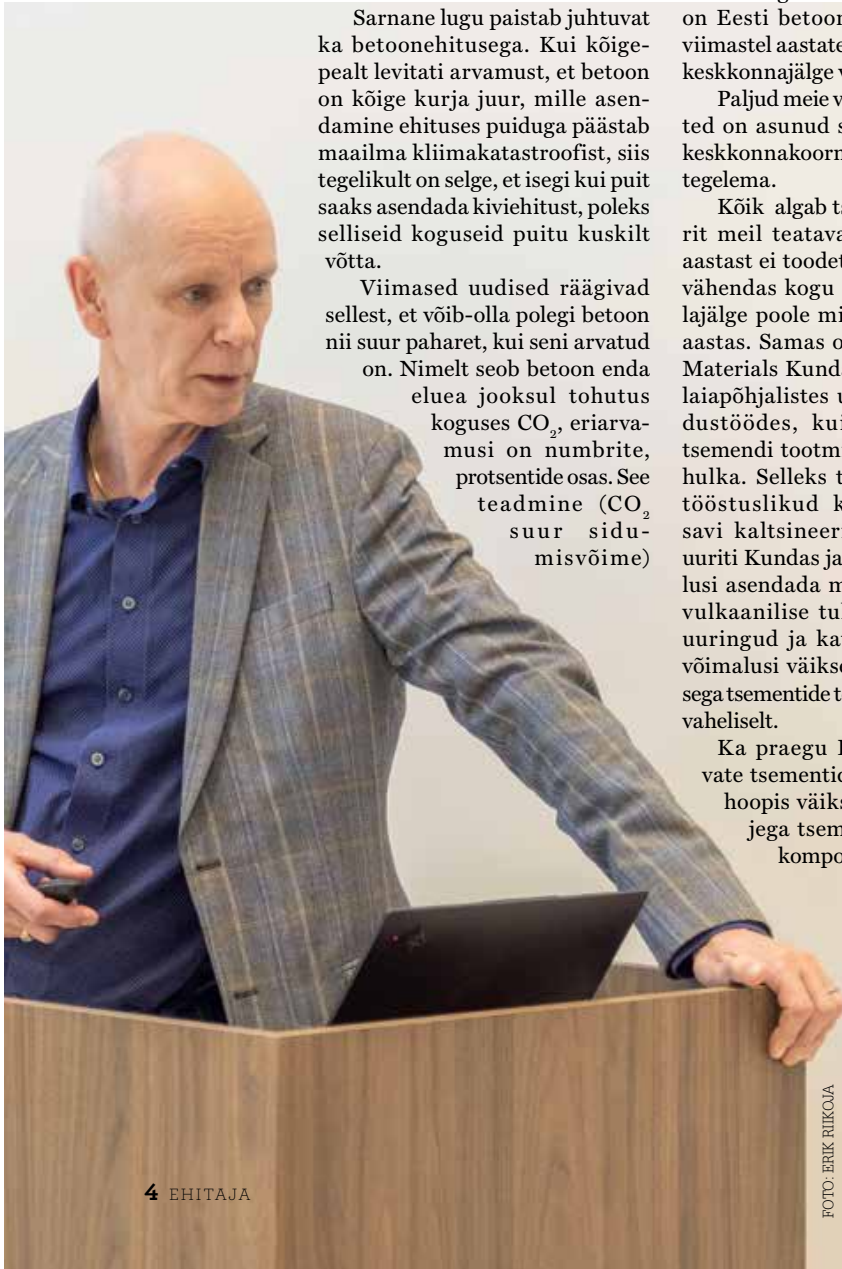

FOTO: ERIK RIIKOJA